

Fotókiállítás nyílt a vármúzeumban Csongrád megye műemlékeiről

Makettasztalon a régi Szeged

Ötnapos műemlékvédelmi konferencia kezdődött Szegeden. A tanácskozás nyitónapjára készült el a város árvíz előtti szerkezetét bemutató modell. A térképasztalon több mint ötezer épület makettje jelzi Szeged régi utcáinak vonalát.

A szegedi műemléki konferencia nyitónapján állították ki tegnap, a városháza „Tisza Lajos” termében az árvíz előtti Szegedet bemutató városrekonstrukciós modellt, Kratochwill Mátyás munkáját.

A most befejezett modell elődjét az 1879-es árvíz centenáriuma készítette el Kratochwill Mátyás. A makettasztal húsz évig állt a vármúzeumban. Minthogy üvegtető nem védte, ráakódott a sok év pora – emellett a múzeumlátogatók is elvittek emléke egyet-egyet a nevezetesebb épületeket jelző makettek közül.

Az új városmodell elkészítésére a Móra Ferenc múzeum és Novák István városi főépítész adott megbízást. A makettváros másfél év alatt épült föl, megszületését hosszas kutatómunka előzte meg. Kratochwill Mátyás régi térképek, fotográfiák, metszetek segítségével rajzolta meg a Tisza pusztítása előtti Szeged utcaszerkezetét, s alapos számításokkal határozta meg az árvíz idején elpusztult épületek arányait. A makett 1:2000

Az árvíz előtti modellváros fölött az alkotó, Kratochwill Mátyás modellező. (Fotó: Schmidt Andrea)

méretarányban mutatja Szeged egykori utcáit és házait.

A jókora modellasztal alapja az 1850-es évekből Szeged térképét ábrázoló fotó, rajta több mint ötezer ap-

re festett házacska sorakozik, a fákat borsószemnyi kerámiagolyók jelzik.

A szemlélő elsőként természetesen a ma is álló, jellegze-

tes épületeket keresi: az alsóvárosi templom, városháza, rókusi templom tornyait könnyű fölfedezni.

Feledésbe merült utcanevekkel is találkozhatunk: a

A tanácskozás első napja

Először rendeznek országos műemlékvédelmi konferenciát Szegeden. A sorrendben XXI. szakmai találkozó tegnap kezdődött, s vasárnapig tart. A tanácskozás résztvevői szerdán autóbusszos városnézésen ismerkedtek Szeged műemlékeivel és nevezetes épületeivel.

Délután a vármúzeumban nyílt fotókiállítás Csongrád megye műemlékeiről. Este a városházán Bartha László polgármester fogadta a műemlékvédelmi szakembereket, akik ma Csongrád megye védett épületeit bemutató kirándulásra indulnak.

Csillag, Szív, Fehér ló és Rozmaring utcák mellett még Kacs, Tyúkbegy és Csiga utca is volt a régi Szegeden.

Az árvíz előtti makettvárost a műemlékvédelmi konferencia idején láthatják a szakmai tanácskozás résztvevői. A vármúzeum állandó kiállításának megnyitása után a nagyközönség is megtekintheti a városrekonstrukció modelljét.

Nyilas Péter

Támogatás nélkül veszteséges a búza

Idegesek a kistermelők

Az Országos Gabona Terméktanács, a Gabonaszövetség, valamint több érdekképviselő is állami beavatkozást sürget a gabonapiaci zavarok elhárítása érdekében. A termelők szerint ugyanis exporttámogatás nélkül csak veszteségesen lehet eladni a búzát. A minisztérium azonban hajthatatlan, nem ígér támogatást a termelőknek.

Vonza András agrárminiszter nem siet a termelők segítségére, nem hajlandó hatástalanítani a búzabombát. Kijelentette, a búzatermelők nem számíthatnak exporttámogatásra, mivel a „keresztény emberek” jóérzését sértené, ha az adófizetők pénzéből egy szűk réteg, a gabonatermelők, -feldolgozók és -értékesítők húz-nának hasznot.

A másik oldalon az Országos Gabona Terméktanács, a Gabonaszövetség, valamint az érdekképviselők azért küzdenek, hogy a gabonaágazat az exportra támogatást, a forint erősödése miatti veszteségek enyhítésére pedig kompenzációt kapjon. Az alacsony külpiaci árak, a magas szállítási költségek és az erős forint következtében az elérhető exportbevétel alacsonyabb a termelési költségeknél – állítják. A minisztérium egy válaszában cáfolta a termelők értesítéseit, s mint ahogy az az FVM közleményéből kiderült, a tárca szerint az országban megtermelt 5,5 millió tonnából máris 380 ezer elhagyta az országot.

Ami ebben a pillanatban tény: az országban 40 százalékkal több búza termelt mint tavaly. A kalászosokat 1,8

millió hektárról (18 százalékkal nagyobb területről) takarították be. Az 5,2 millió tonna búza mennyisége az 1996–2000-es évek átlagát pedig 27 százalékkal haladja meg. Csongrád megyében is több hektárról takarították be a búzát: a tavalyi 62 ezer helyett 72 ezerrel – tudtuk meg a Csongrád Megyei FVM-hivatalból. A dél-alföldi földek 4,5 tonnás hektáronkénti átlagtermése és a gabona minősége jónak mondható.

Stadler Ferenc, a Mezőgazdasági Termelők Országos Szövetségének Csongrád megyei ügyvezetője szerint pillanatnyilag reális áron eladhatatlan a búza. A tőzsdei ár 23-24 ezer forint tonnánként, ám a szállítási, valamint a bevizsgálási költségek levonása után a termelőnél mindössze 20 ezer forint marad. Ha megkapnák azt a 2 ezer forintos tonnánkénti támogatást, amely szerepel a költségvetésben, mindenki pénzenél lehetne. Az érdekképviselő szerint a kistermelők idegesek, egyedül a nagyok idegesek, így van helyzet. A szövetségben 6500 tonna búza termelt, amelynek háromnegyedét közraktárba szállították. Egyelőre nem tudják, mi lesz a sorsa. Tavaly a gabona 80 százalékát Romániába exportálták, idén azonban olyan minőségi feltételeket támasztott a szomszédos ország, amelynek még ők sem tudnak megfelelni.

Fekete Klára

Késik a főiskolai klub felújítása

A tanévkezdésre már biztosan nem újul meg a Tamási Áron Klub (TÁK), amely a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Karán tanuló fiatalok mindennapi életének egyik központja. A kar főépületének alagsorában lévő TÁK-ot várhatóan szeptember végén nyitják meg a diákok számára. Akkorra kibővítik azzal a teremmel, amelyben most a hallgatói bolt működik. Ez utóbbit az egyetemi levéltár helyére költöztetik, a levéltárat pedig a főiskolai kar Szilléri sugáru térségében helyezik el. A kibővített klubban új járólapokat fektetnek le, kifestik a helyiségeket, az őszi szünetben pedig – a kari hallgatói önkormányzat (HÖK) egymillió forintos támogatásából – új bútorokat vásárolnak, és különböző színekkel dekorálják a falakat. A felújítás részeként szellőztető berendezéseket is felszerelnek. Ezek a munkák azért késnek – mondta Döbör András, a főiskolai kar HÖK-elnöke –, mert a levéltár köl-

töztetését nem tudták időben elkezdni, s tanulmányi osztály felújítása elsőbbséget élvezett a klubbal szemben.

A TÁK átalakításával évek óta húzódó probléma zárul le. A klubot ugyanis 1994-ben bezárták, mert a közelben lakók többször feljelentést tettek az onnan kihallatszó zene miatt. A helyiség azóta kávézóként működik, ahol különböző kulturális programokat is rendeznek, nagy részét pedig a hallgatói bolt foglalta el. Diszkó és hangos koncertek ezután sem lesznek a TÁK-ban. A HÖK kulturális referense, Vincze József szerint ehelyett filmklubot, nép- és világzenei táncházat, kamara-előadásokat, író-olvasó találkozókat szerveznek. A rendszeressé váló programokat keddre, szerdára és csütörtökre időzítik majd. A hallgatói önkormányzat azt reméli, hogy a felújítás és az új rendezvények révén visszatér az élet a főiskolai klub falai közé.

H. Sz.

Önkénteseket várnak a közmunkások mellé Mártélyon

Több tonna békalencse

A kedvező széljárásnak köszönhetően tegnap már kora reggel megkezdheték a holtág vizének megtisztítását. Az összefüggő, 10-20 centiméter vastagságú, különböző növényekből álló takarót a szél a strand irányába sodorta, így közvetlenül a partról lehetett elkezdni a vízfelület tisztítását.

A vásárhelyi önkormányzat és a Városlátó Kht. tízfős közmunkása manuálisan, és vasvilla, gereblye segítségével – hol ladikban, hol a partron állva – húzta a partra a növényzetet. A hatalmas mennyiséget látva föltételezhető, hogy hetekig is eltart, mire tiszta víztükröt pillantunk meg a Tisza mártélyi holtágánál. Az eredményesebb munka érdekében a vásárhelyi önkormányzat önkéntesek jelentkezését is várja: minden természet-

védő, környezetszerető, horgász vagy strandoló segítségét szívesen veszi, hiszen a holtág jövője a tét. Ha ugyanis a hínárból, békalencséből, rucaörmökből álló növényzet nem kerül időben a partra, rothadásnak indulhat.

A partra húzott zöld takaró további sorsáról egyelőre nincs hír. A növények vízvesztését követően el kellene szállítani a békalencsét, a rucaörmőt, ami már a munkálatok megkezdésének délelőttjén szinte fél méteres falat alkotott a holtág partján. Arról azonban még a vásárhelyi önkormányzat műszaki irodáján sem tudtak felvilágosítást adni, hogy hova teszik a tetemes mennyiségű „zöldseget.” Nem kizárt, hogy a növényzetet komposztként hasznosítják, vagy földutakon terítik szét.

T. Sz.

Készül a pedagóguséletpálya-modell

Országos felmérés az iskolákban

A tanév feladatairól, a kötelező óraszámáról, a tanárok életpálya-modelljéről és a szakképzés átalakításáról is beszélt Környei László, az oktatási tárca közoktatási államtitkár-helyettese a pedagógusok tanévnyitó szakmai tanácskozásán.

A Csongrád Megyei Pedagógiai és Közművelődési Kht. tanévnyitó szakmai tanácskozást rendezett a szegedi Rendezvényházban, melyen Környei László, az Oktatási Minisztérium közoktatási helyettes államtitkára beszélt a tanév aktuális kérdéseiről. Elmondta, hogy bár tavaly még megosztottak a vélemények a hosszított tanévről, a tapasztalatok alapján idén az iskolák 80 százaléka az augusztusi kezdést választotta. A 2001–2002-es tanévben 188 tanítási nap és három, diákokkal töltendő, de oktatás nélküli munkanap lesz. A tanév egyik fontos mozzanata az a kétlépcsős, országos felmérés lesz, melyet november 9-én, illetve áprilisban végeznek el ötödik és kilencedik, valamint első osztályokban. Hozzávetőleg 500 ezer tanuló nyelvi-kommunikációs és logikai-matematikai képességeit méri fel írásbeli tesztekkel. A maga nemében első, átfogó felmérés eredményeit és tanulságait többek között a tankönyv-készítésben, a kerettantervrendszer továbbfejlesztésében és a kétszintű érettségi kidolgozásában tudják hasznosítani.

A pedagógusok kötelező óraszama a törvény szerint szeptembertől emelkedik ugyan (a tanítóké heti 21-ről, a tanároké 20-ról 22-re), a plusz órákat azonban nem oktatással, hanem a kerettantervvel és a minőségbiztosítással kapcsolatos teendőkkel kell töltetni, és nem szükséges adminisztrálni. Jövőre ugyanezt az időt nevelésre, vagyis

olyan, diákokkal kapcsolatos tevékenységre lehet fordítani, amelyet eddig nem ismertek el a kötelező óraszámában.

Az államtitkár arról is tájékoztatta a tanárokat, hogy a minisztériumban elkezdtek a pedagóguséletpálya-modell kidolgozását. Az első szakaszban olyan, központi keretből fizetett ösztöndíjakra pályázhatnak a fiatal pedagógusok, mellyel a pályakezdő fizetés másfélszeresét kereshetnének. Az iskolák az így megtakarított pénzt olyan idősebb – az életpálya harmadik szakaszában lévő – tanárok díjazására fordíthatnák, akik mentorként segítik a pályakezdők munkáját. Arról még folyik a szakmai vita, hogy milyen szempontok alapján történjen az előrelépés az elsőből a második, onnan a harmadik szakaszba.

Környei László kijelentette, a kerettantervek elkészítése zökkenőmentes volt; az ország több mint 5500 oktatási intézménye közül mindössze öt gondolta úgy, hogy a kerettantervtől eltérő, önálló oktatási programot akkreditáltat. A közoktatás következő nagy feladata a szakképzés átalakítása lesz. A tervek szerint az általános iskola után a tanulók nem egy-egy szakmára, hanem négy nagy szakterület (műszaki, mezőgazdasági, gazdasági és humán) valamelyikére jelentkezhetnek szakmunkásképzőbe vagy szakközépiskolába. Itt egy, illetve két orientációs év után 21 szakmacsoport közül választhatnak, és csak ezt követően kell dönteniük arról, melyik OKJ-s szakmából szereznek bizonyítványt.

Keczer Gabriella

Vámosok a végeken

Munkatársunktól

A Vám és Pénzügyőrség Dél-alföldi Regionális Parancsnokságának munkatársai egy hét alatt 124 jogsértő cselekményt derítettek fel. Az elkövetési érték meghaladta a

2,5 millió forintot. Lefoglaltak a pénzügyőrök 951 karton cigarettát, 92 liter szeszest, 16 liter tiszta szeszt, 10 kilónyi vegyes édességet, 61 darab különféle gyerekruhát és 270 kiló kávé.

A közmunkások mellé önkéntesek jelentkezését várják, hogy minél előbb megtisztuljon a mártélyi holtág vize. (Fotó: Tésik Attila)